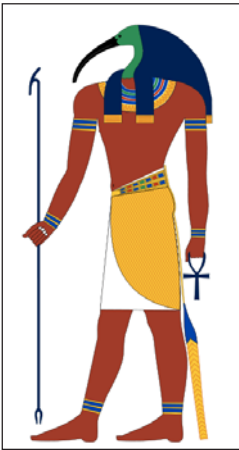

ต้นกำเนิดของดนตรีตะวันตก ดนตรีอียิปต์ เมโสโปเตเมีย กรีก และโรมันโบราณ

บุญรัตน์ ศิริรัตนพันธ์

รูปที่ 1 เทพโธธ (Thoth)
ผู้สร้างดนตรีตามความเชื่อ
ของชาวอียิปต์

ดนตรีอียิปต์โบราณ

ชาวอียิปต์โบราณเชื่อว่าเทพผู้สรรค์สร้างดนตรีก็คือ **โธธ (Thoth)** เทพที่มีเศียรเป็นนกกกระสา และเทพบดี**โอซิริส (Osiris)** ก็ใช้ดนตรีเพื่อสร้างความศิวิลซ์ให้กับโลกมนุษย์ หลักฐานเก่าแก่ที่พบเกี่ยวกับดนตรีของชาวอียิปต์โบราณสืบสาวไปได้ไกลถึงสมัยก่อนราชวงศ์ (ก่อน 3100 ปีก่อนคริสตกาล) แต่หลักฐานที่ค่อนข้างเชื่อถือได้มากกว่านั้นพบในสมัยราชอาณาจักรเก่า (3000 ปีก่อน ค.ศ.) ซึ่งพบหลักฐานทางจิตรกรรมว่ามีการเล่นเครื่องดนตรีอย่าง **พิณฮาร์พ ซลุ่ม** และ**ปี่คู่** ส่วนเครื่องกระทบ (percussion instrument) **พิณโลร์** และ**ลิวท์** (ดูรูปที่ 2) เชื่อว่าถูกเพิ่มมาในสมัยราชอาณาจักรกลาง (ราว 2040 ปีก่อน ค.ศ. -1640 ปีก่อน ค.ศ.) นอกจากนี้ ยังมีนาบที่ใช้เล่นประกอบดนตรีและการร่ายรำซึ่งยังคงพบได้แม้อียิปต์ทุกวันนี้ ดนตรีพื้นเมือง (folk music) อย่างดนตรีประกอบพิธีซิกร์ (zikir) ของศาสนาอิสลามนิกายซูฟี (Sufism) นั้นนับเป็นตัวอย่างที่ใกล้เคียงที่สุดกับดนตรีอียิปต์โบราณ ดนตรีชนิดนี้ยังคงรักษาเอกลักษณ์บางประการของดนตรีอียิปต์โบราณเอาไว้ รวมถึงจังหวะและเครื่องดนตรีด้วย

รูปที่ 2 เครื่องดนตรีของชาวอียิปต์โบราณ
ประกอบด้วยปี่คู่ พิณ และพิณฮาร์พ
(จากซ้ายไปขวา)

หน้าที่ของดนตรีอียิปต์โบราณ

ในทุกวัฒนธรรมโบราณ ดนตรีจะมีบทบาทยิ่งในพิธีกรรมเนื่องจากเสียงดนตรีเป็นเสียงที่พิเศษ เราอาจต้องจินตนาการย้อนกลับไปในยุคสมัยที่สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปปราศจากเสียงดนตรี (มิใช่บรรยากาศแบบห้างสรรพสินค้าในกรุงเทพฯ เช่นปัจจุบัน) เมื่อมีเสียงที่พิเศษอย่างเช่นเสียงฉาบ เสียงปี่ เสียงพิณ ฯลฯ บรรยากาศโดยรอบที่เสียงเหล่านี้ไปถึงก็จะมีคามหมายแปลกออกไป เมื่อประกอบกับการสวดโดยมีบทสวดที่ขริมขลัง มีเนื้อหาที่กล่าวถึงสิ่งเหนือธรรมชาติก็ยิ่งทำให้บริเวณโดยรอบเกิดความศักดิ์สิทธิ์มากยิ่งขึ้น แต่หลักฐานที่พบได้ในสุสานและวิหารหลายต่อหลายแห่งเปิดเผยว่า ชาวอียิปต์โบราณมิได้เล่นดนตรีในงานพิธีเท่านั้น แต่ยังใช้เป็นเครื่องหย่อนใจ และยังพบในชีวิตประจำวันกระทั่งมีการนำเอาเครื่องดนตรีฟังรวมไปกับผู้ตายอีกด้วย

เครื่องดนตรีอียิปต์โบราณ

ดนตรีอียิปต์โบราณมีการใช้เครื่องดนตรีเกือบทุกประเภทที่มีในปัจจุบัน ยกเว้นเครื่องดนตรีประเภทลิ้มนิ้วและเครื่องดนตรีไฟฟ้าเท่านั้น ตารางที่ 3 แสดงถึงเครื่องดนตรีชนิดต่างๆ ที่พบหลักฐานว่า มีการบรรเลงในอียิปต์สมัยโบราณ

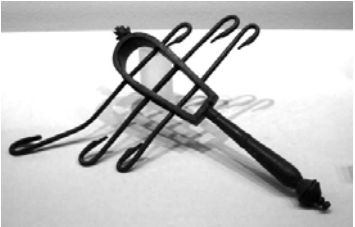

ลักษณะของดนตรีอียิปต์

เท่าที่เรารู้ในปัจจุบัน เนื่องจากยังไม่มีการบันทึกโน้ต ความพยายามใดๆ ที่จะสร้างดนตรีอียิปต์โบราณขึ้นมาใหม่ จึงยังมิได้รับการยอมรับว่าถูกต้องและน่าเชื่อถือ แต่จากหลักฐานที่พอจะมีอยู่อาจจะให้ภาพคร่าวๆ ถึงลักษณะดนตรีอียิปต์โบราณว่าน่าจะมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ดนตรีน่าจะมีพื้นฐานบทบันไดเสียง 5 เสียงซึ่งไม่มีระยะครึ่งเสียง ข้อนี้นั้นมีพื้นฐานจากคู่มือบทบทยุโรปโบราณ
2. ดนตรีพิธีกรรมน่าจะมีการเขย่าหรือสั่นซิสทรัม (Sistrum) เป็นส่วนประกอบสำคัญ โดยมีเสียงร้อง (สวด) บางครั้งก็พบว่ามีเครื่องดนตรีอย่างพิณฮาร์พและกลองเข้าร่วมด้วย
3. ในบางครั้งพบหลักฐานเป็นจิตรกรรมหญิงสาวเปลือยกายรำร่ายรำด้วยท่าทางเดียวกัน
4. พบหลักฐานบ่งชี้ว่ามีการใช้เสียงร้องทั้งชายและหญิงในดนตรีอียิปต์โบราณ

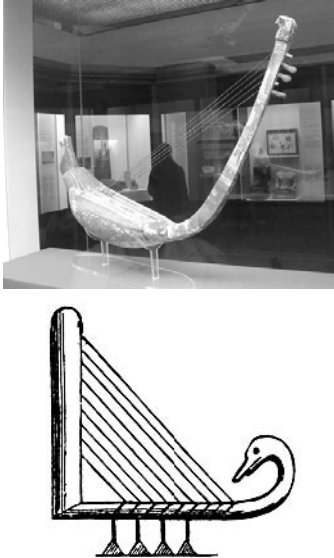

ตารางที่ 4 แสดงเครื่องดนตรีของชาวอียิปต์โบราณ บางภาพเป็นเครื่องดนตรีที่สร้างขึ้นใหม่เพื่อเลียนแบบ

ประเภทเครื่องดนตรี	ชื่อเครื่องดนตรี	ภาพของเครื่องดนตรี
เครื่องกระทบ (percussion)	กลอง สำหรับชาวอียิปต์โบราณ พบกลองที่ใช้ยู่สองชนิด ชนิดที่มีลักษณะเหมือนถ้วยเรียกว่า ดาร์บูกา (Darbuka)	
	กรับมือ สมัยราชอาณาจักรใหม่ รัชสมัยพระเจ้าอักนาเทน (Aknaten)ทำจากงาช้าง	
	ระฆัง (Bell)	
	ซิสตรัม (Sistrum)	
	ฉาบ (ใช้ในวิหารสมัยปโตเลมี)	

ประเภทเครื่องดนตรี	ชื่อเครื่องดนตรี	ภาพของเครื่องดนตรี
เครื่องเป่า (wind)	อูกาบ (Ugab) ซลุ่มเป่าตรง ปัจจุบันเรียกตามภาษาอาหรับว่า เนย์ (Nay)	
	ฮาซอซรา (Hasosra) แตร คล้ายทรัมเป็ต (trumpet)	
	โซฟา (Shofar) แตรเขาสัตว์ ชาวฮีบรู ก็ใช้แตรชนิดนี้ในพิธีกรรม	
	กูรอบ (Gurob) หรือปี่คู่ เทียบได้กับ เอาลอส (Aulos) ของกรีกและทิเบีย (tibia) ของโรมัน ภาพนี้กำพวดหายไป	

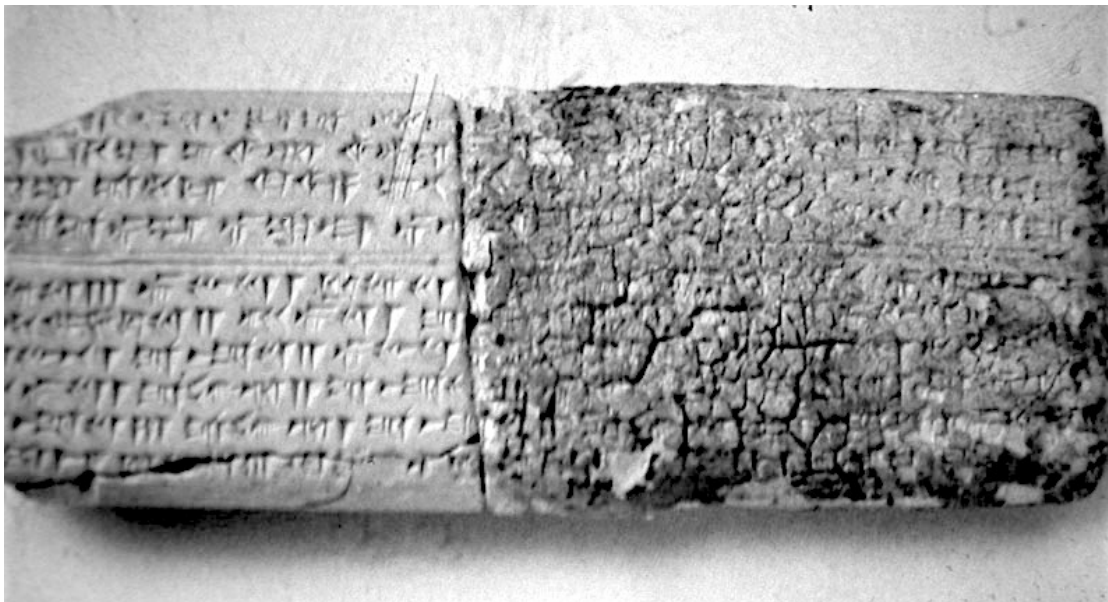

ประเภทเครื่องดนตรี	ชื่อเครื่องดนตรี	ภาพของเครื่องดนตรี
เครื่องสาย (string)	กิโนนอร์ (Kinnor) พิณ	
	พิณฮาร์พ (Harp)	
	ลิวท์ (Lute) หรือเครื่องดีด (chordophone)	

ดนตรีในดินแดนเมโสโปเตเมีย (โดยเฉพาะชาวบาบิโลน)

ในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 งานวิจัยโดยนักวิทยาศาสตร์ที่ศึกษาถึงอารยธรรมตะวันออกไกลบ่งชี้ว่า เมโสโปเตเมีย (Mesopotemia) ดินแดนในเขตระหว่างประเทศซีเรีย อิรัก ตุรกีและอิหร่านในปัจจุบัน ดินแดนที่มักจะเรียกว่าเป็นดั่ง “ครรภ์ให้กำเนิดอารยธรรมยูเรเชีย”¹ นั้น อาจจะเป็นถิ่นกำเนิดทฤษฎีดนตรีตะวันตกด้วยเช่นกัน นักอัสสิเรียวิทยา² แพลจาริกภาษาคูนีฟอร์ม (Cuneiform)³ จากแผ่นหินหลายต่อหลายชิ้นที่นักโบราณคดีขุดค้นขึ้นมาจากเมืองโบราณ อัสสุร์ (Assur) เอบลา (Ebla) นิปปูร์ (Nippur) ยูการิท (Ugarit) และอูร์ (Ur) พบข้อความบ่งชี้ถึงรายการของอาชีฟซึ่งมีนักดนตรีและนักร้องรวมอยู่ด้วย ทั้งยังมีคำศัพท์ที่บอกลักษณะวิธีการตั้งสายของพิณลิลรา (Lyra) หรือพิณกีธารา (Kithara) รายการของเพลงตามประเภทของการเทียบเสียงหรือโหมด (mode) รวมถึงคำร้อง ตัวดนตรี และวิธีการแสดงของเพลงสวดของชาวเฮอเรียน (Hurrian⁴ cult hymns) จำนวน 32 บท บทที่อยู่ในรูปที่ 3 นั้น เป็นหลักฐานเกี่ยวกับโน้ตดนตรีอันเก่าแก่ที่สุดที่เรามีอยู่ในปัจจุบัน (เพลงหมายเลข 1 ในชุดการฟัง) เป็นเพลงสวดแด่เทพีนิกกัล (Nikkal) มเหสีแห่งจันทราทเทพ รอยแตกที่เห็นในภาพได้ทำลายเนื้อความบางส่วนไป

รูปที่ 3 บทสวดเฮอเรียนแด่เทพีนิกกัล (Hurrian hymn to Nikkal) ใช้อักษรคูนีฟอร์มในการบันทึกบนแผ่นดินเผาจากอูการิท (Ugarit) ราว 1400 ปีก่อนคริสตกาล (ปัจจุบันอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติซีเรีย กรุงดามัสกัส)

¹ หมายถึง วัฒนธรรมทั้งทางยุโรปและเอเชีย วัฒนธรรมนี้เกี่ยวข้องกับคนที่ใช้ภาษาตระกูลอินโด-ยูโรเปียน อย่างเช่น พวกเราชาวไทยด้วย

² ศึกษาเกี่ยวกับชาวอัสสิเรียซึ่งเป็นชนเผ่าที่ปกครองลุ่มน้ำไทกริสตอนเหนือ ได้ชื่อมาจากเมืองหลวงแห่งแรกหรือเมืองอัสสุร์ (Assur)

³ ภาษาและตัวอักษรรูปแบบเก่าแก่ที่สุดที่พบในปัจจุบัน สร้างขึ้นโดยชาวสุเมเรียนในราว 3000 ปีก่อนคริสตกาล

⁴ ชนเผ่าโบราณในแถบตะวันออกไกล ตั้งหลักแหล่งอยู่ที่ตอนเหนือของเมโสโปเตเมีย

ในแผ่นจารึกนี้ ส่วนบนบ่งบอกถึงวันที่ประพันธ์หรือบันทึกบทสวดนี้ ส่วนล่างของแผ่นจารึกบันทึกตัวเลขและศัพท์เทคนิคทางดนตรีต่าง ๆ ที่ได้รับการตีความจากนักวิชาการว่าเป็นโน้ตเพลงที่สามารถใช้ร้องได้จริง ความหมายของบทสวดค่อนข้างคลุมเครือ ปัจจุบันมีการถอดความออกมาเพียงฉบับเดียว โดย Hans-Jochen Thiel มีความดังนี้

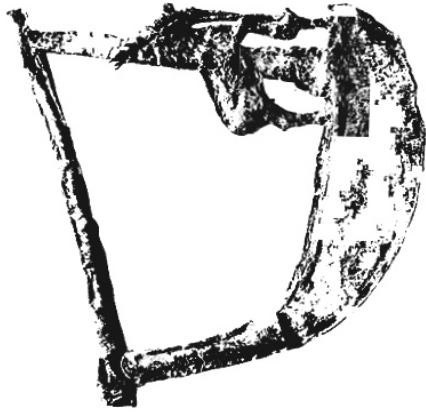
ข้าฯ จะ (นำ ...?) ในรูปของตะกั่ว⁵ ที่เบื้องขวา (ของทิพยบัลลังก์)
 ข้าฯ จะ (ยังความบริสุทธิ์) และเปลี่ยน (บาปกรรม)
 (เมื่อบาปกรรมนั้น) มิได้ครอบงำและมีจำเป็นต้องเปลี่ยนอีก
 ข้าฯ เป็นสุขที่ได้ยังการบวงสรวงให้สำเร็จลงได้
 (เมื่อข้าฯได้) บูชาองค์เทพีแล้ว พระองค์จะมีพระทัยเมตตาต่อข้าฯ
 เครื่องบูชาที่ข้าฯนำมาจะช่วยล้างบาปทั้งหมดของข้าฯ
 น้ำมันงา จะเป็นตัวแทนของข้าฯ
 ด้วยยาเกรง ข้าฯ.....?
 จากความแร้นแค้นไปยังความอุดม
 ให้เกิดธัญญาหารเป็นสิ่งแรก
 สตรีผู้เป็นภรรยาจะให้กำเนิดบุตรแก่สามี
 ขอให้เธอผู้ยังไม่มีบุตรจงให้กำเนิดลูกหลานเหล่านั้น?

จากเนื้อความเท่าที่มีอยู่เราทราบว่า บทสวดนี้ มีทั้งหมด 4 บท (แต่เท่าที่เห็นว่ามี การแปล มีเพียงแค่ 3 บทเท่านั้น) แต่ละบทมีดนตรีประกอบที่น่ากลับมาใช้ซ้ำอีก กล่าวคือบทที่ 1 และ 4 ใช้ดนตรีชนิดเดียวกัน เช่นเดียวกับบทที่ 2 และ 3 ก็ใช้ดนตรีที่เหมือนกัน ท่อนซ้ำใช้ดนตรีที่เหมือนกันหรือย่อลงมาแต่ตัวเนื้อความแตกต่างกัน นักร้องจะคลอด้วยพิณไลร์ เสียงประสานประกอบไปด้วยชั้นคู่ 3 และ 6 จะมีคู่อ้อยู่เล็กน้อยและมีคู่ 5 อยู่ทีเดียว

รูปที่ 4
แสดงนักดนตรีของชาวบาบิโลน
จากซ้ายไปขวาคือ พิณฮาร์พ
พิณลีรา และไม้กลอง ตามลำดับ

⁵ ตะกั่วเป็นโลหะที่ใช้ในพิธีกรรมสมัยนั้น มีการพบแหวนตะกั่ว ซึ่งได้รับการตีความว่าเป็นใบเบิกทางเข้าสู่สัมปรายภพ

รูปที่ 6 พิณไลร์กีธาราแนวนอน ปัจจุบันอยู่ที่พิพิธภัณฑ์ มหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนีย สหรัฐอเมริกา

ลักษณะของดนตรีบาบิโลเนีย

เมื่อนักวิชาการได้ทำการวิเคราะห์และถอดความแล้ว ข้อมูลจากแผ่นดินเผาเหล่านี้เผยให้เห็นความพ้องกันระหว่างหลักการทางทฤษฎีของดนตรีบาบิโลเนียและดนตรีของกรีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้นพบเรื่องของ overtone harmonic ซึ่งเคยเข้าใจกันมาตลอดว่าเป็นผลงานของไพทาгорัส (Pythagoras) การเทียบสายพิณลีรา (Lyra) ทั้ง 9 สายโดยบันไดเสียงหรือโหมดที่ได้มีลักษณะเช่นเดียวกันกับโหมดดอเรียน (Dorian) ของชาวกรีก ในพิณขนาด 15 สายก่อให้เกิด “ระบบเสียงสมบูรณ์ใหญ่” หรือ Greater Perfect System ของกรีกชาวบาบิโลน ใช้บันไดเสียงไดอะโทนิค 7 เสียง ซึ่งเสียงแรกเมื่อเกิดการสั่นเป็นสองเท่าจะสร้างเสียงที่สูงขึ้น 1 คู่ 8 นอกจากนี้ชาวบาบิโลน ยังให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับเสียงกลางในโหมดที่เรียกว่า กาบลิตู (qablitu) ซึ่งชาวกรีกเรียกว่า เมเซ (mese) ระบบดังกล่าวนี้เกิดขึ้นก่อนหน้าระบบของชาวกรีกถึงราว 1 พันปีเป็นอย่างน้อย

รูปที่ 7 โน้ตคร่าวๆ ที่ถอดออกมาจากแผ่นจารึกบทสวดเฮอร์เรียน

จากรูปที่ 7 ข้างบนแสดงให้เห็นถึงโน้ตอย่างคร่าว ๆ ที่ถอดออกมาจากแผ่นดินเผา เราเห็นได้จากโน้ตเหล่านี้ว่าทสวดมีลักษณะไล่เป็นบันไดเสียงขึ้นลง โดยในตอนท้ายแต่ละวรรคจะมีตัวเลขกำกับอยู่ ตัวเลขเหล่านี้จะทำหน้าที่บอกถึงจำนวนโน้ตพิเศษที่จะต้องเพิ่มเข้าไป โดยจะเพิ่มโน้ตในระดับเสียงเดียวกันกับตัวก่อนสุดท้าย และตัวสุดท้ายสลับกันไป เมื่อบันทึกเป็นโน้ตดนตรีสมัยปัจจุบัน (โดยศาสตราจารย์ Anne Kilmer แห่งมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย เบิร์กลีย์ สหรัฐอเมริกาในราวปี ค.ศ. 1970) ปรากฏดังรูปที่ 8

Hurrian Hymn to Nikkal

arr. Prof. Anne Kilmer

รูปที่ 8 เพลงเฮอริเรียนที่แปลงเป็นโน้ตสมัยปัจจุบันแล้ว (เพลงที่ 1 ในชุดฟัง)

เพลงดังกล่าวยังปรากฏออกมาสู่สาธารณชนในฉบับต่าง ๆ หลายฉบับ มีที่ตรงกันกับของศาสตราจารย์ Kilmer บ้างหรือไม่ตรงกันเลยบ้าง เนื่องจากข้อมูลที่ได้จากแผ่นจารึกยังขาดความชัดเจนอยู่มาก อย่างไรก็ตามสิ่งที่สำคัญซึ่งที่เราพบในขณะนี้ก็คือ ร่องรอยอารยธรรมทางความคิดที่มีส่วนในการก่อเกิดดนตรีตะวันตกให้เป็นอย่างที่เราเห็นในปัจจุบัน

หน้าที่และอิทธิพลของดนตรีบาบิโลเนีย

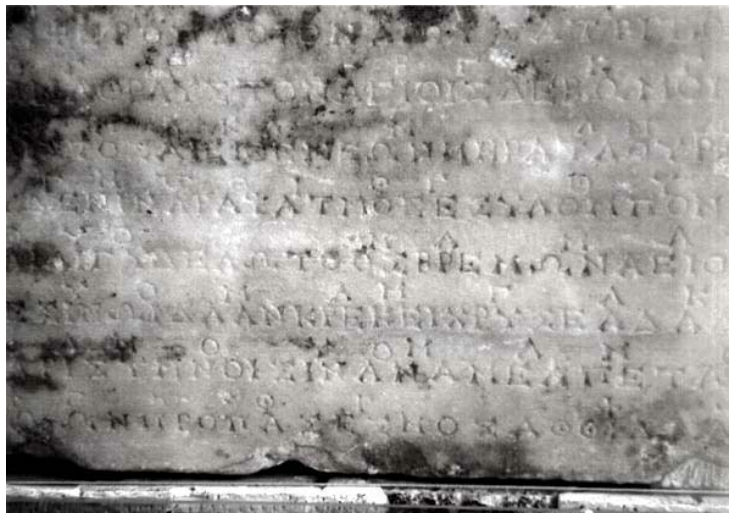
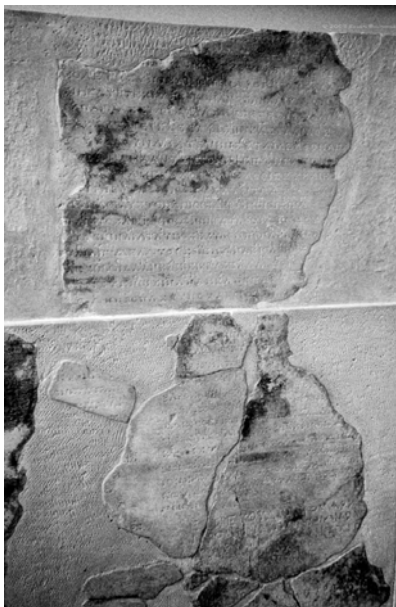
ดูเหมือนว่าชาวบาบิโลเนียจะใช้ดนตรีในพิธีกรรมและงานเฉลิมฉลองเท่านั้น ชื่อของสายแต่ละสายบนพิณ ทั้งฮาร์พและลิลรา รวมทั้งระดับเสียงต่าง ๆ ต่างสัมพันธ์กับชื่อของเทพเจ้าและสัมพันธ์กับดวงดาวมากเช่นระบบ “เสียงประสานแห่งจักรวาล” หรือ “Harmony of the spheres” ของปราชญ์ชาวกรีกโบราณ

เชื่อกันว่าชนเผ่าอย่าง เซมิติก (Semite) ฮิตไทต์ (Hittite) และเผ่าอื่น ๆ ที่เคยยึดครองนครรัฐในแถบเมโสโปเตเมีย ต่างก็รับเอาวัฒนธรรมทางดนตรีของชาวบาบิโลนไปใช้วัฒนธรรมทางดนตรีเหล่านี้ ยิ่งค่อยๆ ซึมซาบ และได้รับการประยุกต์ใช้ต่อมาโดยชาวกรีกนั่นเอง

ดนตรีกรีก

เรามีตัวอย่างของดนตรีกรีกที่หลงเหลืออยู่ในปัจจุบันราว 15 ชิ้น ทุกชิ้นมาจากช่วงท้าย ๆ ของอารยธรรมกรีกโบราณ ที่สำคัญที่สุดคือ

1. เพลงสวดฮีมแด่เทพอพอลโลของพวกเดลไฟ (2 Delphic Hymns to Apollo) อายุราว 130 ปี ก.ค.ศ. ทั้งสองเป็นเพลงที่ไม่สมบูรณ์ เนื่องจากเกิดความเสียหายบนแผ่นจารึก เพลงสวดแรก (The First Delphic Hymn ราว 138 ก.ค.ศ. - ภาพล่าง) เป็นเพลงที่มีความยาวที่สุดที่เราพบบันทึกด้วยโน้ตเพลงสำหรับร้องในสมัยนั้น (เพลงที่ 2 ในชุดฟัง) เป็นไปได้ว่าเพลงนี้อาจจะใช้สวดโดยนักบวชเดลไฟในการทำพิธีเพื่อดูชะตา

รูปที่ 9 จารึกเพลงสวดเดลไฟ (Delphic Hymn to Apollo) ภาพด้านซ้ายเป็นภาพเต็ม ส่วนภาพด้านขวาเป็นภาพขยายในส่วนหนึ่งของเพลงสวดที่ 2

Anonymous Athenian, c.138 BC

รูปที่ 10 เพลงสวดแรกหลังจากที่ถอดออกมาเป็นโน้ตสมัยปัจจุบันแล้ว ส่วนนี้เป็นส่วนที่บรรเลง ประกอบด้วย กีธารา (Kithara) ส่วนที่สองซึ่งบรรเลงประกอบด้วยเอาลอส (Aulos) หายไป

เพลงสวดที่สอง (Second Delphic Hymn ราว 128 ปี ก.ศ.- ภาพบน) จารึกว่าไลเมเนียนุส แห่งเอเธนส์ (Limenius of Athens) เป็นผู้ประพันธ์ (และน่าจะบรรเลงกีธาราประกอบ แต่ด้วยวิธีการแบบใดนั้น ยังไม่ทราบ) บันทึกด้วยโน้ตสำหรับเครื่องดนตรี คำแปลของเพลงสวดที่ 2 มีดังนี้ (เพลงที่ 3 ในชุดฟัง)

โอ มาเกิด เหล่ามิวส์
แลมายังสถานศักดิ์สิทธิ์สูงชันนี้
จากแหล่งไกลสุดตา ยอดเขาพานาสซุส
จงเฉลิมฉลองและเมตตาพวกเรา เหล่าอัปสรไฟเวียน
พักกายบนยอดเขาคลุมหิมะ
แลเฉลิมฉลองแด่เทพดีแห่งไฟเวียน (อพอลโล)
ผู้ทรงดาบทอง พีบัส
ผู้ซึ่งเลโตอุ้มครรภ์โดยปราศจากผู้ช่วยเหลือ
ยังไซตเขาแห่งเดลอส ล้อมรอบด้วยต้นมะกอกเงิน อันหุรหุรนั่น
ซึ่งเทพีพัลลัส (อะเธนา) นำมาสู่

โน้ตเพลงทั้งสองชนิด ใช้ตัวอักษรกรีกเป็นเครื่องหมายในลักษณะเดียวกันกับโน้ต tablature

2. จารึกหลุมศพของเซอิคิลอส (Epitaph of Seikilos - ราว 2 ศตวรรษ ก.ศ. หรือหลังจากนั้น)

เพลงสโกเลียน (Skolion) หรือเพลงสำหรับการดื่มนี้ถูกจารึกลงบนป้ายหลุมศพ ซึ่งถูกพบในปี ค.ศ.1883 ในแถบเอเชียไมเนอร์ เพลงบทนี้ถูกบันทึกมาอย่างสมบูรณ์ นับเป็นเพลงที่เก่าแก่ที่สุดของดนตรีตะวันตก ที่มีโน้ตเพลงครบถ้วน

รูปที่ 11 จารึกหลุมศพของเซอิคิลอส โน้ตเพลงสมบูรณที่เก่าแก่ที่สุดที่พบในดนตรีตะวันตก

จากจารึกข้างบนมีคำจารึกแปลได้ความว่า
“ข้าคือหินหลุมศพ เป็นสัญลักษณ์ เซอิคิลอสตั้งข้าไว้ ณ ที่นี้เพื่อเป็นสัญลักษณ์ถึงความ
ทรงจำอันมิลบเลือนชั่ววันจันทร์”

เราพบส่วนที่เป็นโน้ตเพลงซึ่งแปลงเป็นตัวอักษรกรีกสมัยใหม่ได้ดังนี้

ϸ ζ̄ ζ̄̇ κ̄ιζ̄ι̇ κ̄ ι̇ ζ̄ι̇ κ̄ ο̄ τ̄ ο̄ϕ̇
"Ο σον ζ̄ι̇ς, φᾱι̇ νου, μη̄ δ̄εν̄ ο̄λ̄ ως̄ σ̄ῡ λῡ πο̄ῡ.
ϸ κ̄ ζ̄ι̇ κ̄ι̇ κ̄ ο̄ϕ̇ ϸ κ̄ ο̄ ι̇ ζ̄ κ̄ ϸ̄ ϸ̄ κ̄ ξ̄ι̇
πρὸς̄ ο̄λ̄ ι̇ γον̄ ἐ̄ σ̄τι̇ τὸ̄ ζ̄ι̇ν, τὸ̄ τέ̄ λος̄ ὁ̄ χρό̄νος̄ ἀ̄παῑ τε̄ι̇.

ซึ่งถอดออกมาเป็นโน้ตเพลงสมัยปัจจุบันได้ดังนี้ (เพลงที่ 4 ในชุดฟัง)

รูปที่ 12 เพลง “จารึกหลุมศพของเซอิคิลอส” บันทึกด้วยโน้ตสมัยปัจจุบัน

เพลงนี้ทุกพยางค์จะมีโน้ตประกอบทั้งหมด เครื่องหมายกำหนดจังหวะถูกบันทึกเอาไว้เหนือเครื่องหมาย
แสดงระดับเสียง ตัวดนตรีนั้นอยู่ในโหมดพรีเจียน (หรือดอเรียนแบบกรีก)

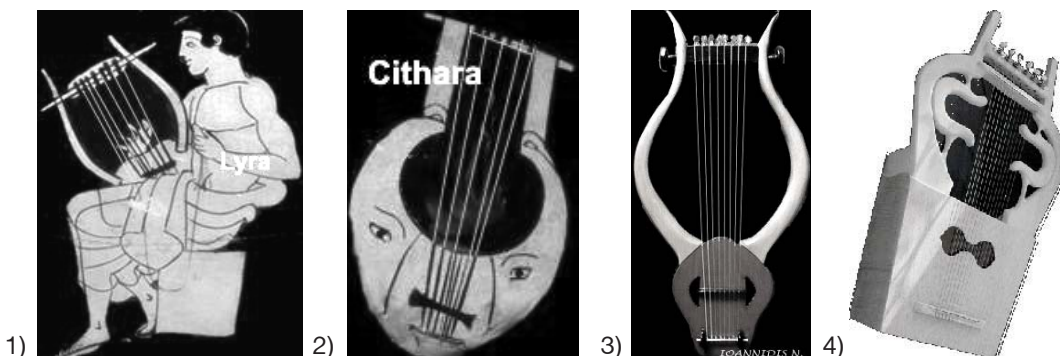
เครื่องดนตรีของกรีก

ในกรีกสมัยโบราณ เพลงร้องมีบทบาทสำคัญและการแสดงความสามารถทางดนตรีกลับมิได้รับการยกย่อง
แต่กระนั้นดนตรีบรรเลงก็ยังมีหน้าที่ของมัน และก็มีเครื่องดนตรีหลายชนิดที่ถูกใช้ในสมัยนี้

เครื่องสายที่นิยมเล่นในสมัยนี้ก็คือ ลีรา (Lyra) ซึ่งนิยมในหมู่นักดนตรีสมัครเล่น และกีธารา (Kithara)
สำหรับมีออซิปเครื่องดนตรีทั้งสองอาจถูกนำมาจากเมืองอูร์ (Ur) ไม่ก็ซูเมเรีย (Sumeria) และมีโครงสร้าง
ที่คล้ายคลึงกันมาก กล่าวคือ มีกล่องกำร (Resonator) ที่มีสายซึ่งเอาไว้โยงไปยึดกับคานที่พาดระหว่างแขน
ทั้งสองข้างเอาไว้ จำนวนของสายนั้นไม่มีมาตรฐานระบุไว้ อาจมีตั้งแต่ 3 ถึง 11 เส้น ซึ่งจะดีดโดยใช้นิ้วหรือไม้ดีด

(plectrum) ก็ได้ โดยมากนักดนตรีจะเล่นโน้ตเพียงแค่ 5 เสียงในบันไดเสียง โดยไม่ยึดอยู่กับโครงสร้างแบบใดแบบหนึ่งแต่ขึ้นอยู่กับดนตรีที่เล่นมากกว่า อาจจะมีการเปลี่ยนเสียงอย่างฉับพลันโดยการกดสายด้วย

รูปที่ 13 ลิราและกีตาร์จากผิวโบราณวัตถุสมัยกรีก (1 และ 2) และที่สร้างขึ้นใหม่ในสมัยปัจจุบัน (3 และ 4)

เครื่องเป่าที่สำคัญที่สุดในดนตรีกรีกก็คือ **เฮาลอส (Aulos)** ซึ่งก็คือเครื่องเป่าลิ่มคู่ที่มีสองเลาไม้ตรวมกัน แต่ละเลาจะมี 4 รู นักดนตรีจะถือแต่ละเลาด้วยมือแต่ละข้างและเป่าผ่านกำพวดซึ่งมีอันเดียว กำพวดจะเป็นแผ่นหนังขนาดใหญ่เรียกว่า **ฟอร์เบีย (phorbeia)** พอที่จะปิดปากได้ และมีสายหนังซึ่งเอาไว้ใช้ในการคล้องศีรษะผู้เล่น (รูปที่ 14) นักเล่นเฮาลอสจะควบคุมการเล่นด้วยริมฝีปากและลม เช่นเดียวกับนักเล่นโอโบในสมัยปัจจุบัน

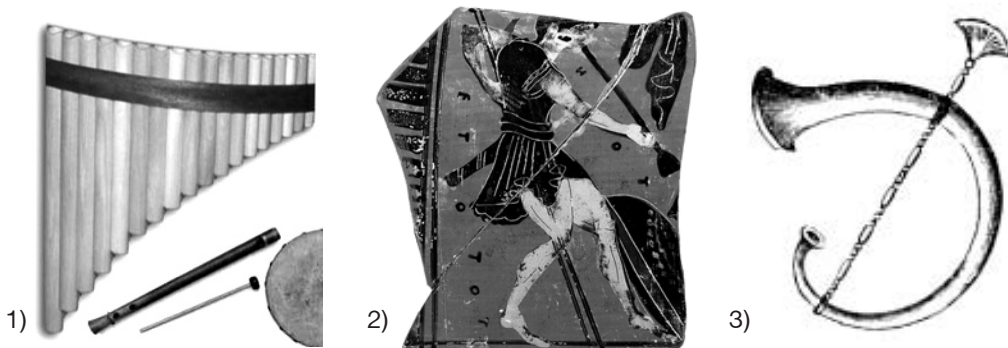

รูปที่ 14 เฮาลอส (aulos)

เครื่องเป่าชนิดอื่นๆ ที่สำคัญรองลงไปก็มี **ซิงซ์ (Syrinx)** เครื่องเป่าทองเหลืองอย่าง **ซาลพิงซ์ (Salpinx)** หรือแตรเป่าตรงและเคราส (Keras) แตรฮอร์นทองเหลืองเป็นเครื่องดนตรีที่ใช้ในการทหาร รองจากเฮาลอส

ในราวศตวรรษที่ 3 ก.ค.ศ. เกิดเครื่องดนตรีอย่าง **ไฮเดรอลอส (Hydraulos)** ซึ่งเป็นเครื่องลมที่ใช้น้ำหนักของน้ำเป็นตัวดึงลมเข้าไปในท่อ เครื่องดนตรีชนิดนี้นับเป็นต้นแบบของออร์แกน

เครื่องกระทบในสมัยกรีกโบราณประกอบด้วย **ทิมปานอน (Tympanon)** ซึ่งก็คือกลองสองหน้า **คิมบาลา (kymbala)** หรือฉาบขนาดประมาณเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 12 นิ้ว **โครตาลา (krotala)** หรือกรับคู่ และครูปาลอน (kroupalon) เครื่องมือให้จังหวะ ประกอบด้วย กรับไม้ที่ผูกติดกับรองเท้าแตะด้านขวาของนักดนตรี

รูปที่ 15 เครื่องเป่าชนิดอื่น ๆ 1) Syrinx 2) Salpinx 3) Keras และ 4) Hydraulos

ทัศนคติตอดนตรีของชาวกรีก

ชาวกรีกโบราณมองดนตรีด้วยมุมมอง 3 แบบ

1. ดนตรีเป็นวิทยาศาสตร์นามธรรม เป็นสาขาของคณิตศาสตร์ซึ่งองค์ประกอบต่างๆ สามารถคำนวณได้
2. ดนตรีเป็นพลัง เป็นอำนาจที่สามารถเปลี่ยนแปลงจิตใจของบุคคลหรือแม้แต่ของรัฐได้
3. เป็นศิลปะที่จำเป็นต้องเข้าใจ เพลิดเพลินและฝึกฝนโดยพลเมืองเพื่อให้เป็นเลิศ แต่มิใช่ยึดเอาเป็นอาชีพ

อย่างไรก็ตาม ในราวศตวรรษที่ 6 ก.ค.ศ. เกิดมีการจัดการแข่งขันทางดนตรีและกวีที่เรียกว่า **ไพเธียนเกมส์ (Pythian Games)** ขึ้นในเมืองไพเธีย (Pythia) หรือเมืองเดลฟี (Delphi) นั่นเอง ในคราวนี้นักดนตรีนาม ซาคาดาส (Sakadas) ได้รับรางวัลสำหรับการบรรเลงเดี่ยวเอาลอส (aulos a nome) บรรยายถึงการรบระหว่าง เทพอพอลโลและมังกร ในยุคเดียวกันนี้มีบันทึกถึงบทกวีที่เรียกว่า **สโตรฟิก ดิธิแรมบ์ (strophic dithyramb)** ซึ่งเป็นบทกวีที่เร้าอารมณ์ความรู้สึกและใช้ในการเฉลิมฉลองต่อ **เทพไดโอนิซุส (Dionysus)** หรือแบคคัส (Bacchus) ซึ่งเป็นเทพแห่งเหล้าองุ่น บทกวีที่มีการขับลำเล้าไปกับเสียงเอาลอสชนิดนี้ เป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมของลัทธิไดโอนิเซียนนับแต่สมัยนี้ เมื่อผสมผสานกับนักร้องประสานเสียงและการรำร่า ก่อให้เกิดละครประเภท โศกนาฏกรรม (tragedy) ในสมัยต่อมา

โหมด (mode) ของดนตรีที่พบบ่อยๆ ในสมัยนี้ก็คือ **ดอเรียน (Dorian)** และ **ฟริเจียน (Phrygian)** ทั้งสองโหมดมีลักษณะและวิธีใช้งาน ดังนี้

ลักษณะและการใช้งาน	อเรียน (Dorian)	ฟริเจียน (Phrygian)
ประเภท	ไดอะโทนิค (Diatonic)	โครมาติก (Chromatic)
คุณลักษณะ	มีเสียงที่มั่นคงและคลาสสิก	มีเสียงที่ถือว่ามั่นคงน้อยกว่า
ประเภทเพลงที่ใช้	โอเด (Ode)	ดิธิแรมบ์
เครื่องดนตรีที่ใช้	กีทารา	เอาลอส
ใช้ในการบูชาเทพ	อพอลโล	ไดโอนิซุส

ในสังคมกรีกโบราณมีการจัดการเรียนการสอนดนตรีให้แก่ประชาชน โดยมีการฝึกร้องคอรัสหรือเพลงเป็นหมู่ มีเอาลอสเป็นเครื่องประกอบ โดยจะเป่าแนวทำนองในระดับเดียวกันหรือสูงกว่า 1 คู่แปด นักการละครชาวกรีกอย่าง **ยูริพิดิส (Euripidis)** และ **อริสโตฟานิส (Aristophanes)** ได้ลดขนาดของกลุ่มคอรัสและเพิ่มเพลงที่เรียกว่า **โมนอดี (monody)** ให้แก่นักแสดง นักการละคร ทั้งสองท่านใช้วิธีการประพันธ์ที่เรียกว่า through-composed หรือการประพันธ์โดยตลอด ซึ่งเป็นการประพันธ์ให้แต่ละบทของกวี มีดนตรีที่แตกต่างกันไป ตรงกันข้ามกับประเพณีที่สืบทอดกันมาซึ่งมักจะประพันธ์ในแบบ **สโตรฟิก (Strophic)** หรือการประพันธ์ที่ทุกบทของกวี แม้จะมีเนื้อความที่ต่างกันไป แต่มักจะใช้ดนตรีหรือทำนองอันเดียวกัน ถ้าเพลงทั้งสองชนิดนี้บรรเลงประกอบด้วยกีตาร์ก็จะเรียกว่า nomos kitharodikos ถ้าบรรเลงประกอบด้วยเอาลอสก็จะเรียกว่า nomos aulodikos

ปรัชญาและความเชื่อเรื่องเอธอส (Ethos) ที่เกี่ยวข้องกับดนตรี

ใน **อูตมรัฐ (Republic)** ของ **เพลโต (Plato)** ท่านกล่าวถึงการเรียนรู้สองสิ่งที่จะนำพาให้ประชาชนของรัฐเป็นคนดีสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ โดยให้ศึกษายุณาสติกเพื่อพัฒนาร่างกายและดนตรีเพื่อพัฒนาจิตวิญญาณ ทั้งนี้ท่านเสนอว่าจะขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไป หรือขาดความพอดีในสองสิ่งนี้ไม่ได้

อริสโตเติล (Aristotle) ศิษย์ของเพลโตก็เสนอเอาไว้ในหนังสือ **การปกครอง (Politics)** ว่า ดนตรีมิใช่เป็นเพียงเครื่องประเทืองอารมณ์ในยามว่างเท่านั้น แต่ยังเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อจริยธรรมของจิตวิญญาณอีกด้วย ท่านเสนอว่ามนุษย์ทุกคนควรได้เรียนดนตรี แต่ควรที่จะให้การบรรเลงดนตรีเป็นของเยาวชนเท่านั้น ผู้ที่มีอาวุโสควรที่จะเป็นผู้ฟังแต่เพียงอย่างเดียว

ความเชื่อเรื่องเฮออส ชาวกรีกมีนิยามสำหรับคำว่าเฮออสเอาไว้สองอย่างคือ 1) หมายถึง จริยธรรมและบุคลิกของประชาชน(ในความหมายนี้จึงเกี่ยวข้องกับจริยศาสตร์หรือศีลธรรม) 2) หมายถึง ลักษณะของโหมตดนตรีและการเทียบเสียงที่มีผลต่อข้อที่ 1 ในกรณีนี้ชาวกรีกจึงให้ความสำคัญกับดนตรีมากเพราะความเชื่อที่ว่าดนตรีสามารถใช้ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชาชนหรือของรัฐได้ ซึ่งนักปรัชญาายังเชื่อต่อไปว่า เหตุที่ดนตรีมีพลังอำนาจดังกล่าวก็เป็นเพราะโครงสร้างของเสียงดนตรีเองซึ่ง มีโครงสร้างทางคณิตศาสตร์เช่นเดียวกับจักรวาล ดังนั้น ดนตรีจึงมีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับจักรวาลในฐานะองค์ประกอบส่วนย่อยในองค์ประกอบส่วนใหญ่ที่มีโครงสร้างเหมือนกัน สมการทองในงานอย่าง **ทิเมอัส (Timaeus)** ของเพลโตสนับสนุนแนวคิดดังกล่าว ซึ่งนำไปสู่บทสรุปที่ว่าพระเจ้ารังสรรค์จักรวาลขึ้นมาโดยใช้คณิตศาสตร์ในดนตรี ใช้สัดส่วนที่เหมือนกันของชิ้นส่วนต่างๆ ในการสร้างระยะห่างและขนาดของดวงดาว

ตัวอย่างความคิดเหล่านี้มีอยู่ในลักษณะของโหมตต่างๆ เช่น โหมตมิกโซลิเดียน (Mixolydian) แบบกรีกโบราณก่อให้เกิดความรู้สึกเศร้าสร้อย ลิเดียน (Lydian) นั้นอ่อนช้อยเนกสทรีเพค ดอเรียน (Dorian) นั้น แม้จะโศกอยู่ในที่แต่ก็เข้มขันสามารถสร้างความกล้าหาญและความฮึกเหิมได้ ส่วนฟรีเจียน และเครื่องดนตรีอย่างเฮาลอส ก็เร้าใจและแสดงอารมณ์ได้อย่างรุนแรงเป็นต้น

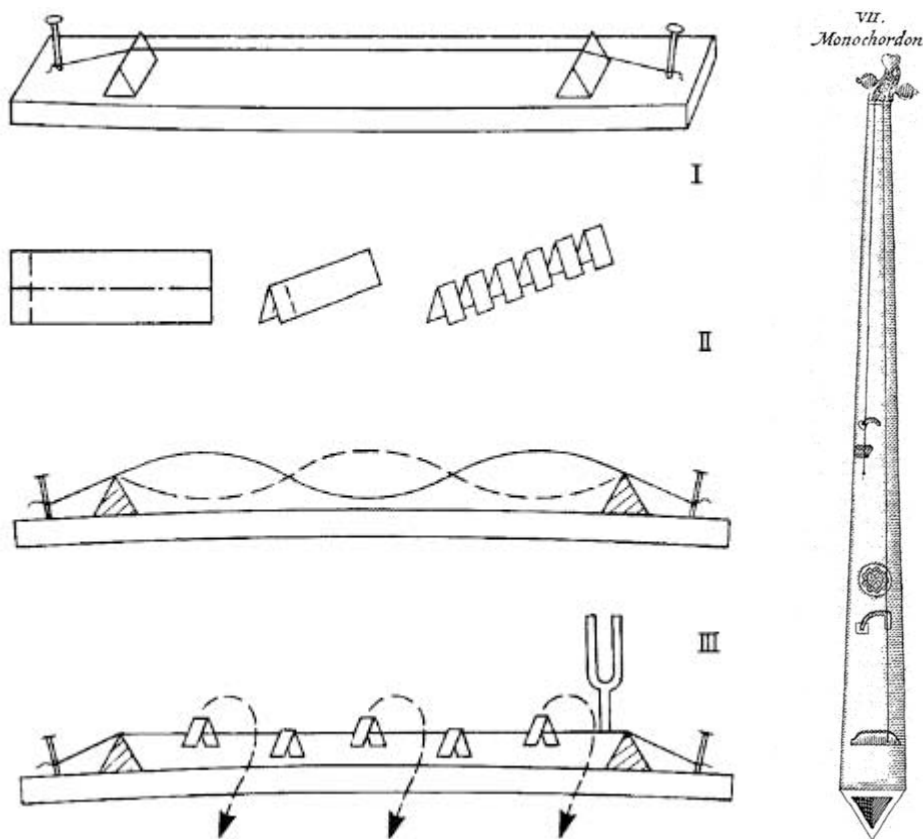
ดนตรีแห่งจักรวาล (Music of the Spheres)

ความเกี่ยวพันระหว่างดนตรีกับดาราศาสตร์และความสัมพันธ์ระหว่างโหมตใด ๆ ก็ตามกับดวงดาว (heavenly bodies) นั้น เกิดจากการจัดประเภทในปรัชญากรีกโบราณให้ดนตรี เป็นสาขาหนึ่งในคณิตศาสตร์อันประกอบด้วย พีชคณิต เรขาคณิต ดาราศาสตร์และดนตรี ศาสตร์ทั้งสี่นี้ถูกเรียกรวมกันว่า **ควอดริวิอุม (quadrivium)** ในหลักสูตรการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยสมัยโบราณ

ในทิเมอัสของเพลโต ท่านได้กล่าวถึง **“ดนตรีแห่งจักรวาล” (music of the spheres)** เอาไว้ วลีนี้กลายเป็นวลีที่ถูกหยิบยกมาอ้างถึงบ่อยครั้งในหลายศตวรรษต่อมา โดยนักประพันธ์และนักแต่งเพลง **มีเชคสเปียร์ (Shakespeare)** และ **พอล ฮินเดมิธ (Paul Hindemith)** เป็นอาทิ **คลาวิดอัส ปโตเลมี (Claudius Ptolemy)** นับเป็นท่านแรกที่แสดงหลักการทางทฤษฎีดนตรีเอาไว้ (ในดนตรีตะวันตก) ในตำราชื่อ **ฮาร์โมนิกส์ (Harmonics)** ท่านประยุกต์เอาอัตราส่วนและสัดส่วนต่าง ๆ ทางดาราศาสตร์และ อธิบายว่าจักรวาลนั้นถูกตรึงเอาไว้ร่วมกันโดยหลักการทางคณิตศาสตร์ดนตรี

นับแต่ไพทาгорัสแห่งซามอส (Pythagoras of Samos) นั่นเองที่ชาวกรีกถือเอา ดนตรีเป็นคณิตศาสตร์แขนงหนึ่ง ระยะเวลาที่ถูกคำนวณออกมาเป็นตัวเลขได้รับการพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ โดยการใช้ โมโนคอร์ด (monochord) หรือเครื่องมือที่ประกอบด้วยสายลวดหรือเอ็นเพียงสายเดียว ซึ่งตั้งบนหย่องที่สามารถเคลื่อนที่ได้บนกล่องกำอรรถทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า (รูปที่ 16)

รูปที่ 16 โมโนคอร์ด (monochord) ภาพทางซ้ายแสดงการสั่นของสายเอ็นซึ่งเทียบได้กับการสั่นของตัวเสียงเองทางขวาคือภาพพิมพ์แกะไม้อายุราวปี ค.ศ. 1650

เกี่ยวกับทฤษฎีดนตรีกรีก

ทฤษฎีดนตรีของกรีกเป็นเรื่องที่จำต้องถกเถียงกันอีกมาก แต่ในปัจจุบันเรามักจะพยายามเข้าใจทฤษฎีต่างๆ เหล่านั้นเท่าที่เป็นไปได้ก่อน อย่างไรก็ตามเรารับอิทธิพลจากดนตรีกรีกในด้านศัพท์แสงต่างๆ เป็นจำนวนมาก ศัพท์ต่างๆ อย่างเช่น **เตตราคอร์ด (tetrachord)** คำเรียกชื่อโหมดต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ฟริเจียน คำว่า **โทน (tone)** เป็นต้น โหมดชนิดต่างๆ ในดนตรีกรีกโบราณอาจจะมีเสียงไม่เหมือนกับที่เราเข้าใจในปัจจุบัน (ส่วนใหญ่เป็นเพราะการตีความผิดพลาดในสมัยกลางเป็นหลัก) ระบบบันไดเสียงของกรีกนั้น จะสร้างขึ้นมาจากเตตราคอร์ดหรือโน้ต 4 ตัว ซึ่งมีอยู่ 3 ประเภทคือ

1. **ไดอะโทนิค (diatonic)** มีระยะขั้นคู่คือ T T S หรือ เต็มเสียง (หรือ 2 ครึ่งเสียง) เต็มเสียง ครึ่งเสียง
2. **โครมาติก (chromatic)** มีระยะขั้นคู่คือ 3S S S หรือ 3 ครึ่งเสียง ครึ่งเสียง ครึ่งเสียง
3. **เอนฮาร์โมนิค (enharmonic)** มีระยะขั้นคู่คือ 2T Q Q หรือ 2 เต็มเสียง (หรือ 4 ครึ่งเสียง) เลี้ยวเสียง⁶

เตตราคอร์ดเหล่านี้จะประกอบขึ้นเป็น Greater Perfect System และ Lesser Perfect System และระบบทั้งสองนี้เป็นตัวสร้างโหมดหรือโทนอย (tonoi) ต่างๆ ต่อมา มีทั้งหมด 8 โหมดในดนตรีกรีกคือ ดอเรียน (Dorian) ฟริเจียน (Phrygian) ลีเดียน (Lydian) มิกโซลีเดียน (Mixolydian) ไฮโปดอเรียน (Hypodorian) ไฮโปฟริเจียน (Hypophrygian) และ ไฮโพลีเดียน (Hypolydian) ตามลำดับ

ในแง่ของจังหวะ ดนตรีกรีก (หรืออันที่จริงดนตรีเกือบทุกชาติทุกภาษาในโลก) มีที่มาของจังหวะจากบทกวี ซึ่งเราสามารถเทียบได้กับความยาวของคำที่ในวันดนตรีตะวันตกเรียกว่า ไอแอมบิค (iambic) และ โทรเคอิค (trochaic)⁷ และอื่นๆ ในเพลงอย่างเฮอิคิลอส หน่วยของจังหวะหรือ โครนอส (Chronos) อาจเขียนเอาไว้ด้านบนของโน้ต ถ้าไม่มีเลยเรียกว่า โครนอส โปรโตส (Chronos Protos) แปลว่าจังหวะเดียว เส้นเดียว ____ เท่า 2 จังหวะ ____| หรือ |____ เท่ากับ 3 จังหวะ |____| เท่ากับ 4 จังหวะและ |__|__| เท่ากับห้าจังหวะ เป็นต้น

ดนตรีโรมัน

ความรู้ในเรื่องดนตรีโรมันโบราณของเรามีที่มาจากบันทึกที่เกิดขึ้นหลังจากยุคสมัยนี้ผ่านไปแล้ว เราเรียกหลักฐานแบบนี้ว่าเป็นหลักฐานชั้นรอง ดนตรีในสมัยโรมันมีเหลือรอดมาถึงเราในสมัยนี้น้อยมาก ที่พยายามสร้างขึ้นก็ยังมีได้เป็นที่ยอมรับอย่างเอกฉันท์ วรรณกรรมในสมัยโรมันกล่าวถึงเครื่องดนตรี การบรรเลง การให้สัญญาณและยังกล่าวถึงเพลงโหมโรงก่อนที่จะเข้าสู่ละครอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีภาพจิตรกรรมปูนเปียกที่แสดงถึงเครื่องดนตรีและนักดนตรีและกระทั่งมีเครื่องดนตรีเหลือรอดมาถึงยุคของเราด้วย

อย่างไรก็ดี จากหลักฐานที่เรามีอยู่แสดงให้เห็นว่าโรมซึ่งนับเป็นผู้ชนะที่แผ่ขยายแสนยานุภาพทางการทหารและการปกครองออกไปอย่างกว้างไกลนั้น กลับเป็นผู้รับเอาวัฒนธรรมต่างๆ ที่ตนไปครอบครองดินแดนมาใช้มาประยุกต์และพัฒนาจนกลายเป็นวัฒนธรรมของโรมไปทางดนตรี โรมเป็นหนี่งทางวัฒนธรรมต่อชนชาติอย่างกรีก อีทรัสกัน (Etruscan) และตะวันออกไกลอย่างที่เราเห็นจากหลักฐานที่กล่าวถึงไปแล้ว

⁶ นั่นคือ tone semitone และ quarter tone ตามลำดับ

⁷ อาจเทียบได้กับระบบ ครุ ลหุ ในฉันทลักษณ์แบบไทย

เครื่องดนตรี

แม้ว่าเพลงขับร้องจะเป็นดนตรีที่ได้รับการยกย่องมากที่สุด แต่ก็ปรากฏเครื่องดนตรีต่างในยุคสมัยมากมาย ในกลุ่มเครื่องเป่าก็มีแตรเขาสัตว์**บูซิเนา (bucina)** **ทูบา (tuba)** ซึ่งมีได้หมายถึงแตรขนาดใหญ่ที่พบในวง ออร์เคสตราในปัจจุบันแต่คือแตรขนาดเล็กอย่างอตรทรมเบ็ตมากกว่า **คอร์นุ (cornu)** ซึ่งละม้ายคล้ายกับเคราส ของกรีก และที่น่าสนใจที่สุดในกลุ่มนี้คือ **ลิตูอุส (lituus)** แตรที่มีรูปทรงเป็นตัวอักษร J (รูปที่ 17) ทั้งคอร์นุ และ ลิตูอุสนั้น โรมได้รับสืบทอดต่อจากวัฒนธรรมอิทรัสกัน

รูปที่ 17 ลิตูอุส (lituus)

เครื่องดนตรีกรีกอย่างกีธาราและไฮเตราลอส ก็ยังได้รับสืบทอดต่อมา **ทีเบีย (tibia)** นั่นก็คือชื่อใหม่ ของเอาลอส เครื่องกระทบก็มีมากมาย **สคาเบลลุม (scabellum)** คือชื่อใหม่ของครูปาลอนและยังคงทำ หน้าที่ให้จังหวะเช่นเคย

บรรยากาศทางดนตรีของชาวโรมันนั้นก็ให้ความสำคัญกับดนตรีทางโลกมากกว่า แม้จะมีดนตรีที่ใช้ใน พิธีกรรมอยู่ด้วย ในช่วงปลายของจักรวรรดิ ดนตรีโรมันกลับเริ่มให้ความสำคัญกับดนตรีศาสนามากขึ้น โดยเฉพาะ เพลงสวดในศาสนาใหม่อย่างคริสตศาสนา

